

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa G. N.
przeciwko Gminie L. i Skarbowi Państwa – Wojewodzie X.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 lutego 2012 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 12 lipca 2011 r.,

- 1. oddała zażalenie;**
- 2. przyznaje adw. R. K. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych powiększoną o 23% podatku VAT tytułem wynagrodzenia za udzielenie powodowi w postępowaniu zażaleniowym nieopłaconej pomocy prawnej.**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 12 lipca 2011 r. odrzucił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 29 grudnia 2010 r. i odrzucił zażalenie powoda na postanowienie zawarte w punkcie 2 tego wyroku. Wyjaśnił, że powód został po raz pierwszy zwolniony od kosztów sądowych w całości na mocy postanowienia z dnia 9 marca 2005 r. wydanego jeszcze na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.; dalej „u.k.s.c. z 1967 r.”). Oznaczało to, że był on wówczas zwolniony z obowiązku ponoszenia wszelkich kosztów sądowych. Zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego został wydany w dniu 29 grudnia 2010 r., a zatem już po wejściu w życie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.; dalej „u.k.s.c. z 2005 r.”), natomiast apelacja została wniesiona w dniu 16 lutego 2011 r., tj. po wejściu w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123). Zgodnie z art. 14 ust. 2 oraz art. 100 ust. 2 *in fine* u.k.s.c. z 2005 r., obowiązującej od dnia 2 marca 2006 r., opłatę podstawową pobiera się od wszystkich podlegających opłacie pism, w tym m.in. apelacji, wnoszonych przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych przez sąd, chyba że ustawa stanowi inaczej. Wprawdzie przepisy te ustawą z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zostały uchylone z dniem 10 marca 2007 r., to jednak, zgodnie z art. 2 tej ustawy, do spraw wszczętych przed dniem jej wejścia w życie, tj. przed dniem 10 marca 2007 r., stosuje się przepisy dotychczasowe. Sprawa niniejsza została wszczęta dnia 3 lipca 1998 r., a więc w kwestii opłaty od apelacji wniesionej przez powoda zwolnionego od kosztów sądowych w dalszym ciągu ma zastosowanie art. 14 ust. 2 oraz art. 100 ust. 2 *in fine* u.k.s.c. z 2005 r. Wobec faktu, że niniejsza sprawa została wszczęta w lipcu 1998 r., a więc przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r., zastosowanie znajduje art. 130² § 3 k.p.c., co oznacza, że bez wezwania profesjonalnego pełnomocnika powoda do uzupełnienia opłaty od apelacji, środek zaskarżenia, jako nieopłacony w terminie, powinien zostać odrzucony. Do zachowania terminu nie miał żadnego znaczenia fakt, że już po jego upływie

bezzasadnie wezwano pełnomocnika powoda do uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji. Sąd Okręgowy powinien był zastosować art. 370 k.p.c. i bez dodatkowego wzywania pełnomocnika odrzucić apelację jako nieopłaconą. Taki sam obowiązek spoczywa na sędzię odwoławczym na podstawie art. 373 k.p.c. nakazującego odrzucenie na posiedzeniu niejawnym apelacji, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji.

Powód wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 12 lipca 2011 r., zarzucając naruszenie art. 373 w związku z art. 370 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123), do spraw wszczętych przed dniem 10 marca 2007 r. stosuje się uchylone przepisy art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 *in fine* ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, przewidujące obowiązek pobrania opłaty podstawowej od apelacji mimo zwolnienia strony od kosztów sądowych w całości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2008 r., V CZ 52/08, niepubl.). Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2008 r., III CZP 48/08 (OSNC 2009, nr 7-8, poz. 102), w sprawie wszczętej przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), apelacja wniesiona po dniu 10 marca 2007 r. przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych w całości podlega opłacie podstawowej określonej w art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 tej ustawy w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 21, poz. 123). Skoro sprawa została wszczęta w dniu 3 lipca 1998 r., to na powódzie, mimo iż korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych, zgodnie z art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 *in fine* u.k.s.c. z 2005 r., ciążył obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji w wysokości 30 zł. Odrzucenie apelacji przez Sąd Apelacyjny na podstawie wskazanych w zaskarżonym postanowieniu przepisów było więc uzasadnione. Obecnie już nieobowiązujący art. 130² § 3 k.p.c. stanowił, że sąd odrzucał bez wezwania o uiszczenie opłaty pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego

lub rzecznika patentowego środki odwoławcze lub środki zaskarżenia (m.in. apelację) podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia. Kwestia zgodności z Konstytucją art. 130² § 3 k.p.c. została rozstrzygnięta przez Trybunał Konstytucyjny w trzech wyrokach - z dnia 17 listopada 2008 r., SK 33/07, z dnia 28 maja 2009 r., P 87/09 oraz z dnia 14 września 2009 r., SK 47/07. Trybunał Konstytucyjny uznał że odrzucenie odpowiednio apelacji, zażalenia i zarzutów od nakazu zapłaty, które nie zostały opłacone, a wnoszone były przez profesjonalnego pełnomocnika, było dopuszczalne w świetle Konstytucji. Nie zachodziła, zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, niezgodność art. 130² § 3 k.p.c. z art. 45 ust. 1 oraz art. 78 Konstytucji. Jakkolwiek zatem ustawodawca uchylił przepis art. 130² § 3 k.p.c., to jednak w przypadkach, w których znajduje on zastosowanie (art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. Nr 234, poz. 1571), środki odwoławcze wnoszone przez pełnomocników, a nieopłacone należycie, podlegają odrzuceniu bez wzywania do uzupełnienia braków (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2009 r., II PZ 16/09, niepubl.).

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).